

SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 18.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.
Telefon: Vasa 6 19.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 15 November 1901.

Expedition: Kungstensgatan 56.

Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre.
Annonspis 20 öre pr petitråd.

21:a Årg.

Vilhelm Svedbom.

En dubbel anledning gifves oss att nu rikta tankarne på den man, hvars namn läses här ofvan och hvars bild vi ock meddela. Efter att den sista maj detta år ha blifvit utnämnd till Albert Rubensons efterträdare såsom direktör för Musikaliska akademiens konservatorium, har dr. Svedbom med detta läroverkets nya arbetsår börjat sin egentliga verksamhet såsom dess styresman. Befattningen som Musikaliska akademiens sekreterare har han dessförinnan skött i ett fjärdedels sekel, och hans med anledning därpå i dagarne firade 25-årsjubileum föranleder oss närmast att ägna honom vår uppmärksamhet.

Docent vid Uppsala högskola kallades dr. Svedbom 1876 till Musikaliska akademien såsom dess sekreterare och tillträdde året därpå befattningen såsom lärare vid konservatoriet i musikens historia och estetik. Med afseende på en sådan långvarig och hedrande verksamhet inom akademien uppvaktades jubilarer den 30 okt. på morgonen i sitt hem af en deputation från Musikaliska akademien, hvarvid till dr. Svedbom öfverlemnades en lagerkrans af silfver med inskription och inlagd uti ett smakfullt etui. Akademiens vice president, revisionssekreteraren K. Silfverstolpe, frambar uttrycket af ledamöters och lärares varma tacksamhet till dr. Svedbom. Senare på aftonen var jubilarer inbjuden till en af en trängre krets anordnad festkollation, som musikaliskt illustrerades genom sång af operasångaren Lundqvist.

Florizel von Reuter.

Vilhelm Svedbom.

Dr. Svedbom har i år äfven kunnat fira fyrtioårsdagen af den »hvita mössans» eröfring. Per Jonas Fredrik Vilhelm Svedbom, född den 8 mars 1843 i Stockholm, blef nämligen 1861 student i Uppsala. Son till skolmannen och publicisten Per Erik Svedbom och hans kunskapsrika, konstälskande maka Fredrika Forsberg (sedan omgift med byråchefen Linnell) uppfostrades Vilhelm Svedbom i ett fint bildadt, konstidkande hem, där hans tidigt framträdande musikaliska anlag erhöilo god utbildning. Sålunda förvärfvade han sig en framstående talang som pianist. I Uppsala blef Svedbom 1872 filosofie doktor och docent i litteraturhistoria samt företog under åren 1873—76 studieresor i Tyskland, England, Frankrike och Italien, därvid idkande musikstudier i Berlin under ledning af den ansedde komponisten och teoretikern Friedrich Kiel. Efter J. P. Cronhamns död 1875 blef Svedbom, såsom ofvan nämnts, sekreterare vid vår musikakademi.

Dr. Svedbom har sedan företagit flera resor i utlandet för att taga kännedom om dess musikaliska förhållanden. Såsom delegerad för Sverige deltog han i Wien-konferensen 1885 för bestämmande af normaltonhöjd och i tilldelandet af det internationella Rubinsteinsteins-stipendiet i Petersburg 1890. Från 1878 har Svedbom varit sekreterare i Musikaliska konstföreningen och från 1881 ordförande i den af honom och Ludvig Norman om våren 1880 stiftade »Musikföreningen».

Svedboms utgifna kompositioner äro hufvudsakligen en- och flerstämmiga sånger, hvarjämte han äfven skrivit några

pianostycken. Af de större flerstäm-miga sångerna är mest känd kantaten *I rosengården* med text ur K. A. Melins dikt »Prinsessan och svennen»; till dessa höra vidare *Fyris*, dikt af C. R. Nyblom för manskör och orkester (el. piano), tillägnad sällskapet O. D. vid dess 25-årsfest 1878; *Kantat* vid Nya Elementarskolans 50-årsfest 1878; *Visor för blandade röster, a capella*, Häft. 1, tillagn. Aug. Körling och Musiksällskapet i Ystad, Häft. 2, tillagn. Ivar Hedenblad och Philharmoniska sällskapet i Uppsala. Vidare af solosånger vid piano: *Tolf sånger* vid piano ur »Lyriska blad» af V. E. Öman (1879), tillagn. Jac. Ax. Josephson; *9 Danska sånger* till texter ur Thor Langes »Folkeviser», 2 häften (1880); *2 Dikter* af Helene Nyblom: 1 »Maaneskin», 2 »Karneval» (1885); *Fyra små visor* till ord af Gellerstedt (Källan. Till Greta. Fridsönskningar. »Ro, Ro», 1885); »*En glad visa*» och »*Ave Maria*» m. m. Af Svedbom har man också lyckade arrangement af svenska visor, däribland »Hej dunkom» för bland. kör, »Grönbergens visa» för manskör, »Glädjens blomster» och »Det var en söndagsafton». Dr. Svedbom har äfven förtjänsten af att ha avslutat manuskriptet till Aug. Södermans sångverk »Peer Gynt» för soloröster och kör, utgifvet i klavéruotdrag.

Sedan 1884 är dr. Svedbom gift med den framstående, från konserter bekanta, pianisten Hilma Lindberg som varit elev vid konservatoriet.

Florizel von Reuter.

På hrr Marteauss och Rislers sista konsert i Musikaliska akademien afvaktade den öfverfyllda salongen med spänd väntan slutnumret, första satsen ur D-durkonsert af Paganini, i hvilket vår publik skulle få göra bekantskap med ett »underbarn», som nyss gjort furore i Kristiania. Underbarnet hette Florizel von Reuter och var elev af Marteau, hvilken själf uppmanat den unge violinspelaren till en konserttur, som skulle sträcka sig ända hit till den skandinaviska nord.

Dörren mellan artistförmaket och estraden öppnas nu och in träder, åtföljd af hr Marteau och ackompanjatrisen fröken Märtha Ohlson, en ljuslockig 9-årig pojke, klädd i en rikt spetsgarnerad rock, bärande fiol och stråke. Med säkra steg går han fram mot ändan af estraden, gör ett par hurtiga bugningar mot den med applåder honom välkomnande publiken, sätter så fiolen under armen och kastar sina blickar än hit och än dit på sina nya åhörare. Hr Marteau har emellertid satt sig vid flygeln som

notvändare åt fröken Ohlson. Ögonblicket är inne för den lille violinistens ingripande, violinen sättes till hakan och med en rask sväng kastas stråken mot strängarna. Hvad man nu får se och höra verkar som ett trolleri. Hur är det möjligt, att ett barn om 9 år kan ha hunnit en sådan konstnärlig utveckling? Med nästan ofelbar säkerhet och ett aldrig svikande minne föredrager den lille Florizel Paganinis långa och enormt svåra konsertsats; de snabbaste löpningar, oktav- och decimaskalor, de luftigaste staccaton, de klaraste flageoletter, dubbelgrepp och pizzicato — allt framtrollar detta underbarn såsom vore det blott en lek. Det säges också att själfve Eugen Ysaye då han hört honom spela Paganini, skulle ha yttrat: »Jag känner mig slagen! Det där kan jag icke göra efter!» Man har också kallat Florizel von Reuter för »den andre Paganini», och trodde jag på själavandring eller spiritism, så kunde jag verkligen tro att Niccolò Paganinis ande ånyo inkarnerats i denne miniatyrartist.

När man sedan fick höra den unge violinisten på hans egen konsert spela Vieuxtemps' 1:a konsert, Bachs 6:e violinsonat, Saint-Saëns' »Introduction & Rondo capriccioso» och Wieniawskis fantasi öfver »Den röda Sarafan» kunde man konstatera att denna häpnadsväckande tekniska färdighet är resultatet af den mest utomordentliga musikaliska begåfning, framträdande i fint musikaliskt öra, i en känsla och uppfattning, som man endast brukar finna hos en äldre, fullmogen konstnär. Om en sådan påminner ock hans stora ton och kraft i föredraget, att ej tala om den lätta, eleganta stråkföringen. Med allt detta har dock den lille violinisten naturligt nog ännu ej nått det fulländade mästerskapet. Ännu kan hans teknik vinna i precision och klarhet, smak och uppfattning fullkomnas, större mångsidighet förvärfvas. Men med hans verkligt musikaliska natur och entusiasm i förenig med ett oerhördt minne kan man om honom vänta det högsta. Såsom ett exempel på detta minne och hans receptivitet berättas att han redan kan spela utantill Paganinis svåra 24 Capricci. De som hört honom spela Mendelssohns konsert tala med beundran om hans föredrag af denna, och lika stor stiltrogenhet visar han i Wieniawskis känslovarma »Legend» som i denna mästares »Scherzo och Tarantella», likasom han i Bachs »aria på G-strängen», knappt står någon annan artist efter.

Florizel von Reuter är född d. 21 april 1892 i Davenport, den i Nord-Amerika i staten Iowa vid Mississipp belägna staden. Hans moder är amerikanska, af god familj, och fadern tysk, död för flere år sedan. Då modern var musikalisk och spe-

lade violin, ljödo från gossens första lefnadsår tonerna af detta instrument i hans öron. När han var tre år gammal satte modern för ro skull fiolen i handen på piltan, som då fick taga en stol till hjälp som armstöd. Den leksak han så fick ville han ej mer släppa ifrån sig, och så började underbarnet lära, allra först af modern, att sköta violinen, i hvars behandling han gjorde oerhörda framsteg. Vid 5 år kunde han redan spela Kreutzers etyder och ett par konserter af Bériot. Emellertid var det ej blott musik som tog honom i anspråk. Äfven annat vetande, t. ex. naturalhistoria, omfattade hans lifliga själ med intresse. Modern fick nu unge Florizel öfver till London, där han fick undervisning i violinspelet af Sauret; hon begaf sig sedan med honom öfver till Bruxelles och han fick där den berömde violumästaren César Thomson till lärare. Därefter slog hon sig ned med gossen i Genève, i hvars konservatorium han fick undervisning af Marteau. Först för ett år sedan började unge von Reuter att uppträda offentligt med sin talang. För en månad sedan gaf han konsert i Lausanne under stormande bifall, och en kritiker yttrar då: »Äfven sådana, som ha motvilja mot alla underbarn, måste medgifva, att denne det 20:de århundradets lille Paganini är värd den allra största uppmärksamhet.»

Meningen är nu att låta »underbarnet» studera och inhämta mångsidigt vetande samt utveckla sig till en stor konstnär. Språkgeni tyckes ej heller fattas honom, ty jämte modersmålet, engelska, lär han redan godt kunna reda sig med franska och tyska samt äfven bra nog med italienska. Och med all sin märkvärdighet är ändock den lille Florizel förtjust i att få leka med jämnåriga. En intervieware här fann honom nyss till följd af en lätt förkylning liggande i sin säng, lekande med tennsoldater, och hans största sorg var att icke få upp till sig en liten hund, som en besökande måst lämna nere i hotellfarstun.

Häriifrån styr fru von Reuter med sin Florizel kosan öfver Köpenhamn ned åt Genève med något uppehåll i Belgien och England. Under nästa år är en konserttur i Amerika tillämnad, och under nästkommande september torde vi litet längre i Stockholm få rå om det lilla musikmiraklet Florizel von Reuter, med hvars verkliga konstnärlighet så få här finga nöjet att nu göra bekantskap.

Källorna till svenska musikens historia.*

Af

Tobias Norlind.

III.

Nittonde århundradet.

Teatern. — Källorna till nittonde århundradets musikhistoria äro synnerligen talrika. Någon bestämd gruppindelning är svår att finna, då de flesta arbetena gripa in på olika områden. Vi vilja dock här försöka att under allmänna rubriker ordna de verk, hvilka tjäna till belysande af 19:de årh:s musik. Något fullständigt uppräknande af alla kan naturligtvis ej komma i fråga, då en stor mängd skrifter endast utgöra compilationer. Må vi först vända oss till teatern. Litteraturen är här rikast. Af mera allmän art äro: *Dahlgrens* »Stockholms teatrar», omfattande tiden intill 1860, och *Herman Ring* »Sprida drag ur de kgl. teatrarnes historia», Stockholm 1888. För tiden efter 1860 må särskildt nämnas: *L. Josephson* »Våra teaterförhållanden», Stockholm 1870, *Anna Mentz* »Lidt om Recensionerne og theatrerne i Stockholm». Enskilda uppgifter fås i de tid efter annan utgifna teateralmanackorna. Särskildt de från senare tiden lämna rika historiska bidrag. En för förra hälften af århundradet synnerligen värdefull samling aktstycken är *Gust. Ludv. Torsslows* »Handlingar rörande Kgl. Theatern», Stockholm 1835, 1837 I, II. Slutligen må nämnas: *Observator* »Riddans fram- och baksida. Några iakttagelser om våra samtida kgl. teatrar», Stockholm 1874. Af mindre arbeten, närmast med förteckning öfver gifna stycken, kunna vi meddela: *O. Strandberg* »För vänner af operan», Stockholm 1860, med förteckning på stycken gifna på kgl. operan 1830—60, *J. Bagge* »Kgl. teatern 1782—1882», Stockholm 1882, med uppgift öfver teaterpersonalen 1782 och 1882 jämte en uppräknings af de teaterstycken, hvilka gifvits mer än 50 gånger. En förteckning öfver premierer å kgl. operan 1866—91 finnes i Sv. Musiktidn. 1892, n:r 2. En god bild af teaterns utveckling lämna särskildt sådana skrifter, hvilka innehålla förslag till teaterns förbättring samt skrifter af polemisk art. I historisk följd bli dessa följande: *G. Hyllén-Cavallius* »Teaterfrågan. Skall Sverige fortfarande ega en kunglig teater, en nationalteater?», Stockholm 1856, *Frans Hedberg* »Sändebref till Baron Stedingk rörande några teaterförhållan-

den», Stockholm 1861, *E. v. Stedingk* »Också ett sändebref. Svar till Hedberg», Stockholm 1861, »Till teaterfrågan: Tre epistlar tillägnade direktören vid kgl. teatern E. Edholm», Stockholm 1868, *Edv. Stjernström* »Några ord om teatern med särskildt afseende på kgl. teaterkomiténs underdåniga betänkande af 21 Jan. 1870», Stockholm 1870, *Ludv. Josephson* »Något om våra nyaste teaterförhållanden», Stockholm 1885, *Ludv. Josephson* »Viktiga teaterfrågor för dagen», Stockholm 1888. — Kritiska uppsatser rörande teatern få vi i följande arbeten: *Ad. Lindgren* »Kgl. scen — nationalscen» (Mus. studier, Stockholm 1896), *Bauck* »Musik och teater», Stockholm 1868, *L. Josephson* »Studier och kritiker», Stockholm 1895. Angående teatern i Göteborg se: *Vilh. Berg* »Anteckningar om Göteborgs teater» samt *Joh. Svanberg* »Anteckningar om stora teatern i Göteborg 1859—93», med en inledning af *Karl Warburg*, Göteborg 1894. Biografier af framstående artister lämnas af: *Frans Hedberg* »Svenska operasångare», Stockholm 1885, samme författare »Skådespelarkonst och Dramatik», Stockholm 1890, *Gust. B—r* »Teatergalleri», Stockholm 1877, *Nils Arvidsson* »Teaterbilder från fordom» (Nu III 1877). Porträttsamlingar af svenska sceniska konstnärer äro: »Svenska Teatergalleriet», Stockholm 1826, »Theatergalleri», utg. af *Aug. Blancke* och *Karl Kullberg*, »Bilder från svenska skådebanan» (omkr. 1870), *Frans Hedberg* »Våra sceniska konstnärer förr och nu», Stockholm 1893, *V. Andrén* och *G. Nordensvan* »Från Stockholms teatrar», Stockholm 1889.

Musiken vid kyrka och skola. — Öfver svenska kyrkomusiken ha under 19:de årh. flere arbeten skrivits. Vid början af seklet framkallade utarbetandet af musiken till nya psalmboken många yttranden angående kyrkomusiken samt gamla psalmbokens melodier. Ej långt därefter gaf den Hæffnerska koralboken uppslag till nya meningsutbyten i koralfrågan. Om svenska kyrkomusikens utveckling under århundradet erhålla vi klarhet genom att följa denna strid. För tiden före 1819 finnes en allmän öfversikt af frågan i *Forssmans* Hæffnerbiografi samt *Mankells* Musikhistoria. De enskilda stridsskrifterna finnas intagna i Upsala Elegant-Tidning 1810, Stockholmsposten 1813, Svensk Litteratur-Tidning 1813 och Allmänna Journalen 1821. Angående revisionen af Hæffners koralbok kan dennas utveckling bäst studeras i Mus. Akad:s Handlingar 1865—73 (märk särskildt uppsatserna: »Berättelse om de åtgärder akademien vidtagit angående koralbokens omarbetning», Handl. 1866, *Gabr. Branting* »Svenska kyrkans koralmelodier i rytmiskt hänseende», Handl. 1867, samt Inledande öfversikten till

Frith. Cronhamns »Oskar Fredriks Högtidstal i Mus. Akad. 1864—71», Stockholm 1885. Bland enskilda arbeten rörande kyrkosångsfrågan kunna nämnas: *Wilh. Rendahl* »De antika tonarterna. Kritiska studier med särskild hänsyn till Hæffners och Josephsons koralarbetningar», Karlstad 1878, »Protokoll vid koralvännernas möte i Upsala d. 16 Juni 1881», Upsala 1881, *W. Th. Gnosspelius* »Också ett ord i koralfrågan», Lund 1880, innehållande en granskning af Josephsons koralbok, *Rich. Norén* »I kyrkosångsfrågan», Stockholm 1890, *Wilh. Ålander* »Om sången i kyrka och skola», Norrköping 1890, *Aug. Bäck* »Huru hafva våra förfäder sjungit sina psalmer», Stockholm 1891, *R. Norén* »Valda koraler i gammalrytmisk form», I, II, Stockholm 1895, behandlar särskildt koralbokens revision på gammal grekisk (Aristoxenisk) basis, Nya svenska Messan af 1897. Därjämte afhandlas svenska kyrkomusiken i en mängd uppsatser i musiktidningar såsom: *C. E. Södlings* »Musikalisk kyrkotidning» 1847—50, *Aug. Ekströms* »Föreningen. Tidskrift för folkskolans och kyrkomusikens vänner» (1857—63), *Joh. Lingrens* »Tidning för kyrkomusik» 1881, *A. O. Assars* »Musiktidningen» sedan 1899 samt slutligen i Svensk Musiktidning. — En liten broschyr öfver musiken i skolor är *G. Linds* »Sång- och musikundervisningen vid allmänna läroverk», Hernösand 1877. Underrättelser om musiklektörer, kantorer och organister i riket jämte svenska orgelverkens beskrifning lämna de tid efter annan utgifna matriklarne. Svenska orgelbyggarne under förra hälften af 1800-talet omtalas i inledningen till *C. L. Lindbergs* »Handbok om orgverket», Strengnäs 1850, 1861 (2 uppl.). Angående Mus. Akad. och dess historia hafva vi isynnerhet två arbeten att rådfråga: *J. P. Cronhamns* »Kgl. Mus. Akad. åren 1771—1871», Stockholm 1871, samt *Svedbom-Rubensons* »Historiska-statistiska uppgifter rör. Musikkonservatorium 1771—1896», Stockholm 1897. Specialkällor äro dessutom de redan nämnda Mus. Akad:s Handlingar, redigerade af *J. P. Cronhamn* 1865—73, *Frith. Cronhamns* »Oskar Fredriks högtidstal i Mus. Akad. 1864—71» samt slutligen de tryckta årsredogörelserna.

Musiken i Stockholm. — Källorna till hufvudstadens musiklif äro delvis desamma som teaterns. Utom teatern må blott några rörande konsertväsendet ännu nämnas. Äldre musikföreningar i Stockholm beskrifvas närmare i *J. P. Cronhamns* »Musikaliska föreningar i Sverige och Norge» (Mus. Akad:s Handl. II—IV, 1866—68). Äldre harmoniska sällskapets verksamhet behandlas dessutom utförligare i en uppsats i Svensk Musiktidning 1896 n:r 15, Musikföreningens

* Förra numrets uppgift »forts. och slut» gälde endast den då slutade tidsafdelningen af dessa för vår musikhistoria viktiga artiklar.

verksamhet 1881—98 i samma tidning 1898 n:r 9. Mazérska kvartettsällskapets historia finnes särskildt beskrifven i ett litet häfte utgifvet med anledning af sällskapet 50-års jubileum: »1849—99. Mazérska kvartettsällskapet. Ett femtioårsminne», Stockholm 1899. Andra nordiska musikfesten i Stockholm 1897 i tryck utgifna programbok kan tjäna till orientering för musiken vid Oskar II:s 25-års jubileum. Äfven Svensk Musiktidnings dubbelnummer 1897 (n:r 11—12) med anledning af jubelfesten lämnar underrättelse om musiken vid samma tillfälle. För kännedomen om Stockholms musiklif kan äfven *Ludvig Normans* »Musikaliska uppsatser och kritiker 1880—85», Stockholm 1888, vara af värde. För svenska musiken i allmänhet, dock särskildt Stockholmsmusiken, under Karl XIII och Karl Johan är af intresse »J. O. Nauckhoffs Memoarer», utgifna af *Arvid Armfelt* (Ur svenska hofvets och aristokratiens lif II, Stockholm 1880). De bästa underrättelserna om Stockholms musiklif fås dessutom i musiktidningarna, hvarom mera sedermera.

(Forts.)

Om sångföredrag

af Algot Lange.

Operasången har närmast gifvit oss ett och annat skäl att påpeka hvad Algot Lange yttrar i sin förra året utkomna bok »Om tonbildning i tal och sång». Dess kapitel om »Föredrag» taga vi oss sålunda friheten att här anföra. Det innehåller med några uteslutningar följande:

Sången är ju icke något annat än ett stegradt språk, språket i affekt, då det antager bestämda notvalörer, rytm och tonhöjd. Äfven i talet kan man märka stigande och fallande intervaller och en viss rytm. Har taltonen samma fulla resonans som sångtonen, så är det ej godt att afgöra, hvar gränsen är mellan tal och sång. Man gör därför bäst i att med den mogna ton, man genom rationellt studium förskaffat sig, sjunga texten så, som man skulle framsäga den högstämmdt och naturligt. Detta är då säkert det riktiga, förutsatt att tonsättaren komponerat med samma mål för ögat, hvilket icke alltid är händelsen. Men det finnes lyckligtvis fullt upp af goda tonsättare. Bachs och Glucks recitativ, för att nu icke tala om Wagners operor, erbjuda till exempel det härligaste öfningsmaterial man kan önska sig i afseende på naturlig deklamation. Där har man medel att realisera sammansmältningen af ton och språk, så att de bilda ett idealiskt *tonspråk*. Läraren skall

uppegga eleven till att *fritt söka det sanna uttryck*, som hans egen *personliga* känsla ingifver honom. Äro tonbildning och artikulation i förväg mogna och korrekta, så är det ej svårt att finna detta uttryck, om nämligen eleven öfver hufvud har någon musikalisk känsla och intelligens. Han bör därför ej sjunga saker, som ligga utanför hans intresse och smak. Imitation af lärarens föredrag är i sådant fall ett dåligt surrogat. De stå till exempel på olika bildningsgrad och ha olika erfarenheter i lifvet, olika temperament o. s. v. Det är detta sätt att blindt imitera en förebild som ledt till de ledsamma och tomma prestationer, hvilka karaktäriseras med uttrycken deklamation, att deklamera. Likaså med den dramatiska framställningen. En konstnär, som framställer en karaktäristisk Mefistofeles, kan åt en elev, som ej har de nödvändiga förutsättningarna för förståelse af rolen, blott meddela det rent yttre. Följden blir en mannequin, om hvilken publiken på sin höjd och till lärarens måttliga tillfredsställelse kan säga: »Man ser, att han är elev af den och den.» Det som sjunges, säges och framställes skall vara lefvadt, känt, personligt.

Sångaren är alltför frestad att liksom skådespelaren ersätta hvad som brister honom i tonens mogenhet och i förmåga af sant uttryck genom rop och kraftutbrott, som i all sin enformighet blott trötta honom själf och åhörarna. Skall han så öfvergå till milda känslor, så blir hans brist på behärskning af tonen lika kännbar och hans pianoton blir då utan resonans, fadd och innehållslös. Men under förutsättning af en mogen ton får ej heller sångaren lika litet som skådespelaren öfverlämna föredraget åt ögonblickets inspiration. De kunna ej som målaren eller tonsättaren säga: jag spelar eller sjunger ej förrän jag känner mig inspirerad. De måste göra sin prestation på ett bestämdt klockslag. Om då ej inspirationen är för handen, ty den är en mycket flyktig och nyckfull tingest, så står han där vackert oförberedd. Han skall gripa inspirationen under *förberedandet* af sången eller rolen, ty under prestationen har han åtskilligt annat som distraherar och påkallar hans uppmärksamhet. Han skall då med behärskad rörelse söka återfinna de sanna uttryck af affekt, som han hade i förberedandets, i konceptionens ögonblick. Att leda honom på rätta spåret, att gifva honom impulsen i den rätta riktningen är den konstnärliga undervisningens uppgift.

För att kunna helt hängifva sig i sången är det enligt min erfarenhet nödvändigt att lära sig sången utan till, att under inlärandet åter och åter upprepa den som en katekesläxa, så länge att sångaren ej mera besväras

af svårighet att minnas musik eller text. Då först kan han med sin mogna ton, som villigt lystrar hans vilja, fullt hängifva sig åt innehållet och etablera korrespondens med sina åhörare. Notpapperet utgör ett hinder för både sångare och åhörare.

(Forts.)

Musikpressen.

På Abr. Lundquists förlag har utgifvits:

För piano två händer:

HALLÉN, ANDREAS: Valda stycken ur musiken till Karl Erik Forslunds sagospel »Det otroligaste». Pris kr. 1,50.

BERGER, RODOLPHE: *Amoureuse*, Vals très lente. Pris kr. 1,50.

Det Nordiske Forlag. Musikforlaget: Henr. Hennings, Köpenhamn, har utsändt:

För piano, 2 händer:

BERÉNY, HENRI: *Haanden*. Pantomime, i 1 akt. Potpourri. Pris kr. 1,50; — *Orientalisk dans*, ur pantomimen »Haanden», Pris 1 kr.

På Otto Jonasson-Eckermanns förlag, Berlin, har utkommit:

För en röst med piano:

WENNERBERG, SARA: *Nationalhymn* (g-ess). Text af Karl Nordmark. Pris 75 öre.

Expeditionen af »Ljus» har utsändt:

Svensk sång. N:o 40, innehållande för piano: kuplett ur »Zigenarbaronen» af Joh. Strauss. — Musikhistoria: Från Palestrina till Wagner (forts.). — N:o 41 för piano: J. Strauss: Annen-Polka — Musikhistoria: Från Palestrina till Wagner (med illustrationer), forts.

Af Halléns stycken ur sagospelet »Det otroligaste» äro de för sång försedda med öfverlagd text. De särskilda styckena äro: Balladen om kung Gamle och prinsessan Solia; 2 Kärleks-scen; 3 Visa i folkton; 4 Drömsynen (melodram); 5 Trollklockan (Solen); 6 Folkvisa; 7 De nio sånggudinnorna (Gavott). Musiken, som vi ännu endast lärt känna i klaverutdrag, är i populär stil, innehållande rätt anslående musik i melodiskt och harmoniskt hänseende. — Valsen af Berger är en lätt salongsvals, verkligen rätt vacker och som lär ha vunnit stor popularitet.

Då pantomimen »Haanden» uppfördes här nyligen med fru Wiehe-Berény yttrade vi att hennes mans musik till den var ganska lyckad. Den föreligger nu i potpourri som innehåller godt urval. Separat finnes att tillgå den orientaliska eller mauriska dansen i densamma. Båda häftena bära på titelbladet fru Wiehe-Berénys porträtt.

Sara Wennerbergs »Nationalhymn» bär invändigt titeln »Sverige». En varm fosterländsk stämning genomgår sången i ord som musik.

Litteratur.

På C. W. K. Gleerups förlag, Lund, har utkommit:

Lärobok i enkla, dubbla, tre- och fyrdubbla kontrapunkten af dr. S. JADASSOHN, professor vid k. musikkonservatoriet i Leipzig. Andra genomsedda upplagan i auktoriserad översättning och bearbetning af ALFRED BERG, filosofie kandidat, kapellmästare vid Lunds universitet. Pr. kr. 3,50.

Lärobok i kontrapunkten af S. Jassohn är en bok, som den svenske utgifvaren (författarens forne lärjunge vid Leipzig-konservatoriet) med rätta anser »fylla en lucka i vår litteratur för musikundervisning». Originalen till kand. Bergs översättning och bearb. är 3:e upplagan af boken (utg. 1897 —; utkom först 1884. Af författarens *Lehrbuch der Harmonie*, först utg. 1883, utkom 5:te upplagan 1898; detta verk är översatt på flere språk). Då vi ej ega tillgång till originalet, kunna vi ej jämföra det med den svenska behandlingen däraf, men hysa god tilltro till kand. Bergs förmåga i afseende på denna. Professor dr. Salomon Jassohn — som i parentes sagdt sistl. 31 aug. fyllde 71 år — yttrar i företalet till 1:a upplagan af in fråga boken: »Den föreliggande läroboken åsyftar att gifva handledning vid studiet af den enkla, dubbla, tre- och fyrdubbla kontrapunkten i sträng stil. Alla grundsatser, regler och anvisningar, som i denna bok framställas, grunda sig på den kontrapunktiska stilen hos Bach, Händel och andra klassiska mästare i tonkonsten, hvilka ha skrifvit i det system, som våra moll och durarter omfatta.

Studierna i kontrapunkt äro egentligen afsedda att förbereda studiet af Canon och Fuga; men äfven sådana för musikens konst intresserade, som antingen icke vilja eller kunna utbilda sig till tonsättare, blifva genom dessa studier satta i stånd att djupare in tränga i de klassiska mästarnes konst och att med bättre förståelse upptaga deras mest upphöjda tonskapelser.»

Boken, 120 sidor, behandlar i 1:a afdelningen: Den enkla kontrapunkten; i 2:a: Den dubbla, tre och fyrdubbla kp.; i 3:e: Den mångstämmiga kp. och slutar med ett bihang: »Förklarande anmärkningar och hänvisningar för bearbetandet af uppgifterna i läroboken om kontrapunkt med särskild hänsyn till själfundervisning» (10 sidor).

Beijers bokförlagsaktiebolag härstüdes har utgivit:

Richard Wagners skrifter i urval, översättning och bearbetning af W. Peterson-Berger. Häft. 1 och 2 à 1 krona.

Richard Wagner har äfven såsom skriftställare varit ansevärt produktiv. Hans »samlade skrifter» utgafvos af Fritsch i Leipzig 1871—83 i 10 band (3:e uppl. 1897), Hans ut-

gifna bref etc. bilda också volymer. Att här uppräknade titlarna på hans skrifter saknas oss utrymme. Af Wagners skrifter har ej mycket varit synligt i svensk översättning, vi kunna därför räkna hr Peterson-Berger och hans förläggare till förtjänst att detta »urval», som utkommer i 4 häften, blifvit på vårt språk utgivet. Det upptager icke, såsom det tillkännagifvets i anmälan, W:s svårslästa teoretiska skrifter »Opera och drama» etc. utan smärre berättande arbeten om ryktbara kompositörer, brochyren om operasång, operaväsen o. s. v. hvilka ännu ega aktualitet för en svensk publik. Första häftet, prydt af ett godt Wagner-porträtt, innehåller: »En tysk musiker i Paris. Noveller och uppsatser 1840—41. 1. En pilgrimsfärd till Beethoven. (Utdrag ur en väns dagbok). Ett slut i Paris. 3. En lycklig afton. 4. Om tyskt musikalif. 5. Virtuos och konstnär. Andra häftet: forts. af föreg. n:o 5 och vidare: 6. Konstnären och offentligheten. 7. Rossinis »Stabat mater»: — Om uvertyren. — Le »Freischütz» (Om »Friskyttens» första uppförande i Paris 1841) — »Tannhäuser» i Paris 1860 (Bref). — Hofoperan i Wien. Urvalet är godt, omväxlande och af allmänt intresse.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. teatern. Nov. 1, 7, 14 R. WAGNER: *Rhenguldet* — 2 1:a Symfonikonserten 1. Haydn: Symfoni c-dur n:r 16 (Oxford-S.); 2. Mozart: Aria ur »Titus» (frk. Hulting) med obligat klarinett (hr Hessler); 3. Richard Strauss: »Till Eulenspiegels lustige Streiche», nach alter Schellenweise (i Rondoform), op. 28, för stor orkester; 4. Beethoven: Symfoni D-dur n:r 2 3 — GOUNOD: *Faust* (Margareta: frk. Lyckseth; Faust: hr Ödmann) — 4. BIZET: *Carmen* (Don José: hr Briesemeister, gäst) 6, 10 VERDI: *Aida* (Aida: miss Minnie Tracey, gäst) — 8, 13 MEYERBEER: *Hugenotterna* (Valentine: miss Tracey, gäst) — 9 DONIZETTI: *Regementets dotter*; Balett: *Bilder från maskraden*, balett-divertissement af Otto Zöbisch — 11 GOUNOD: *Romeo och Julia* — 15 AUBER: *Fra Diavolo* (Zerlina: fru Hellström)

Vasa-teatern. Nov. 1—4 AUDRAN: *Dockan* (Alesia: fru Wiehe-Béreny, gäst) — 3, 10 MAILLART: *Villars dragoner* (matiné) 5—11 L. GANNE Gycklarbandet — 12 HERVÉ: *Lilla Helgonet* — 13—15 LECOCQ: *100 jungfrur*.

Svenska teatern. Nov. 1—15. LECOCQ: *Lille hertigen* — 3, 10 MILÖCKER: *Gasparone* (matiné).

Musikaliska akademien. Nov. 1 Konsert af fru AGATHE BACKER-GRÖNDAHL. Biträdande: fru Dagmar Möller — 3 Matiné af hr MARTEAU och RISLER. Biträdande: frk. Märtha Ohlson (ackomp.) — 5 *Populär afskedskonsert* af hr MARTEAU och RISLER. Biträdande: 9-åriga violinisten Florizel von Reuter, frk. M. Ohlson (ackomp.) — 8 konsert af FLORIZEL von REUTER. Biträdande: fröken Märtha Ohlson — 12 FILHARMONISKA SÄLLSKAPETS minnesfest öfver Gunnar Wennerberg. 1 Minnesord af dr. Karl Valentin; 2 G. Wennerberg: »Jesu dom», oratorium. Biträdande:

fruar Hellström Afzelius, hr Malm, Wallgren, O. Edberg, dr. Gillis Bratt, k. hofkapellet. Dirigent: dir. Er. Åkerberg.

Vetenskapsakademien. Nov. 4 Vis- och Bellmansafton af hr SVEN SCHOLANDER.

Jakobs kyrka. Nov. 10 *Orgelkonsert* af dir. ALBERT LINDSTRÖM. Biträdande: frök. Elisabeth Lindström, hr konsertmästaren Lars Zetterqvist, dr. Gillis Bratt.

»Rhenguldet» har från och med 7 nov. fått en mellanakt af 10 minuter mellan 2 och 3 scenerna till hvila och rekreation för publiken och medverkande. Dr. Briesemeisters gästspel i denna och andra operor fortgår. En kvinlig gäst har operan fått i miss Tracey, som vunnit rätt stort bifall såsom Aida och Valentine i Hugenotterna. Det beröm hon enligt utländska recensioner skördat som scenisk artist finna vi något öfverdrifvet, om ock hennes vackra stämma äfven gör sig gällande och är stor nog för operan. Emellertid är intonationen i höjdonerna ej alltid ofelbar hvarjämte sängerskans korpulens gör henne mindre lämplig för scenen ehuruval densamma ej hindrar en rörlighet, som stundom borde mera behärskas. Aidas rol lämpade sig bättre för henne än Valentines. Första symfonikonserten inleddes med Haydns mindre ofta här gifna s. k. Oxford-symfoni (uppförd i Oxford, då Haydn der kreerades till doktor) och slöts med Beethovens i D-dur; början och slut alltså af ädel klassisk art. Andra numret, aria ur Mozarts »Titus», föredrag af frök. Hulting vid operan jemte hr Hessler, som särdeles vackert utförde det obligata klarinettpartiet. Sångföredraget skulle ha förhöjts af mera smidig röst och ledigare koloratur. Nyheten för aftonen var »Till Eulenspiegel» af Richard Strauss, med hvars märkliga symfoniska verk vi sålunda äfven här fått göra bekantskap. Stycket skall skildra Eulenspiegels extravaganta upptåg, slutande med att han får dingla i galgen. Strauss' musik är också ytterst extravagant men kvick och munterande, full af märkliga harmonier och klangeffekter blandade med rätt enkla melodiska fraser. En sådan virtuositet i orkesterbehandling tilltvungit sig ovillkorligen beundran men den rent musikaliska njutningen är åsidosatt i sådan slags komposition. Det svåra verket utfördes högst berömligt af hofkapellet, som denna afton leddes af hr Henneberg.

Af de många konserterna vi ha att omnämna var fru Backer-Gröndahls den tidigaste. Fru Gröndahls stora talang som pianist och tonsättarinna är väl känd och omnämnd. Hon hade ock fullt hus på sin konsert. Då man nyss hört Risler föreföll hennes spel något vekt och enformigt, ackompagnementet stundom något för subilt. Det framkallade emellertid rikt bifall, hvilket äfven egnades tonsättarinnan och hennes tolkarinna fru Möller vid utförandet af tio hennes sänger, många

af dessa vackra och fint utarbetade, om än koketterande med sökta harmonier här och där framträder. Fru G:s pianonummer utgjordes af Griegs sonat (E m) och Trolltog, 2 egna konserttuder, briljant spelade, ett par Etyder af Neupert samt stycken af Kjerulf och Sinding. Fru G. hade en god Malmsjöflygel till sin disposition.

Hrr Marteau och Risler hade på sina båda sista konserter samma talrika, entusiastiska publik som på de föregående. Ackompannementet sköttes förtjänstfullt af frök. Märtha Ohlson. På dessa båda konserter spelade hrr Marteau och Risler tillsammans Beethovens-sonater G-dur (op. 96) och F-dur (op. 24) samt sonater af Saint-Saëns, D-moll (op. 75), och Grieg G-moll (op. 13); hr Marteau: Albumblatt af Wagner, af Wieniawski D-dur-polonäs samt »Legend», Adagio och Fuga (G-moll) samt Tempo di bourré (H-moll) af J. S. Bach; hr Risler, solo: Largo ur Beethovens sonat op. 7, Förspel till »Mästersångarne» af Wagner, Liszt: E-dur-polonäs, Brahms: G-moll-Rhapsodie och Chopin: Dess-dur-Prélude. Afskeds-konsertens slutnummer utfördes, som sagdt, af Florizel Reuter.

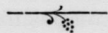
Om den sistnämndes konsert och hans spel har redan talats. Vi tillägga endast att fröken Märtha Ohlson, som nu bland våra framstående pianister börjar göra sig mera bemärkt som solist, på denna konsert förtjänstfullt utförde Pastorale och Capriccio af Scarlatti, Tarantella af Marmontel och ett nummer ur »Erotikon» af Em. Sjögren.

Herr Sven Scholander hade naturligtvis stor publik på sin visafn. Efter längre lidande af halsåkomma visade sig den populäre sångaren nu fullt återställd. Hans program upptog 4 visor af Sehlstedt, Ol. Stig och Fröding, 3 gamla svenska folkvisor och 5 Bellmanssånger; flere extranummer tillkommo.

Dir. Lindströms orgelkonsert hade talrika åhörare i Jakobs kyrka. Konsertgifvarens talang som orgelspelare framträdde såväl i den svåra symfonien N:o 5 af Widor, som i Prière af Guilmant och Fantasie & Fuga af W. T. Best. Mot virtuosnummer sådana som Widders strider dock egentligen orgelns natur. En dotter till dir. Alb. Lindström lät höra en behaglig mezzosopran i en aria ur Messias af Händel med violin och orgel. Violinen sköttes af hr Zetterquist, som äfven lät höra sitt vackra spel i Bachs aria på G-strängen. Dr. Bratt biträdde med Beethovens »Bitte» och Griegs »Tro».

Sista konserten vi ha att anmäla är Filharmon. Sällskapets »Minnesfest» till firande af Gunnar Wennerbergs hågkomst. Konserten inleddes med att en större kör sjöng hans »Hör oss Svea», hvarefter dr. Valentin framförde ett »Minnesord» med

en värtaligt affattad teckning af Wennerberg som politiker, skald och tonsättare. Om konsertens hufvudnummer, Wennerbergs sista oratorium »Jesu dom», ha vi förut, då det i våras uppfördes, yttrat oss. Solisterna voro desamma utom att hr O. Edberg nu biträdde i st. för hr Lundqvist. Minnesfesten bevisades af nästan fulltaliga åhörare. Programmet pryddes af Wennerbergs lyckade porträtt i medaljongformat.

Musiknotiser

från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. Teatern. »Rhenguldet» har nu börjat gifvas med 10 minuters uppehåll mellan 2:a och 3:e scenerna. Under inöfning äro för närvarande »La Bohème» af Puccini samt »Lalla Rookh» och »Jolantha», hvilka senare operor icke på länge uppförts. Fröken Magna Lykseth lär nu efter sina debuter ha blifvit engagerad vid k. teatern.

Musikaliska akademien om organistexamen. I september 1898 gjorde Musikaliska akademien styrelse en framställning därom att K. M:t ville vidtaga nödiga åtgärden för ordnande af organist- och kyrkosångareexamina i landsorten samt öfvervakande af desamma genom för ändamålet särskildt utsedda censorer äfvensom hos riksdagen göra framställning om beredande af nödiga medel genom dels ett årligt anslag till aflöning för censorer, beräknadt till högst 1,200 kr. förutom resekostnads- och traktamentsersättning, dels och ett årligt anslag till bestridande af omkostnader för själfva examina å 600 kr.

Ärendet remitterades till rikets tolf domkapitel äfvensom till hofkonsistorium och Stockholms stads konsistorium. Af dessa 14 myndigheter ha 9, nämligen domkapitlen i Göteborg, Lund, Linköping, Vesterås, Karlstad, Skara och Vexjö samt hofkonsistorium och Stockholms stads konsistorium, i hufvudsak, delvis med vissa modifikationer och jämkningar, tillstyrkt akademien förslag, under det 5, nämligen domkapitlen i Strängnäs, Visby, Hernösand, Kalmar och Uppsala afstyrkt detsamma, anseende att de stegrade fordringarna skulle medföra brist å lagligen kompetenta sökande.

Det rådande missförhållandet finner akademien ytterst grundadt på ogynnsamma aflöningsvillkor. Förslaget öfverflyttande af alla examina till konservatoriet skulle dels öka kostnaderna för examinanderna, dels medföra mångdubbling af inträdessökande.

Rörande förslaget att borttaga kyrkosångareexamen i landsorten och för-

lägga den uteslutande till konservatorium, fäster akademien uppmärksamheten därå, att denna examen och organistexamen i själfva verket komplettera hvarandra.

Rörande frågan om *sänkning* i allmänhet af nu gällande fordringar eller ock inrättande af minimikurser för vissa befattningar, anser akademien läroverksstyrelse att i vissa fall smärre modifikationer skulle kunna göras, dock måste akademien vidhålla nödvändigheten däraf, att fordringarna på godkänt betyg i »orgelspelning» samt »orgelns stämning och skötsel» äfvensom i »elementar- och kyrkosång» under inga förhållanden eftergifvas.

Däremot finner akademien, att i fråga om »pianospelning» och »harmonilära» mindre kurser och lägre betyg lämpligen skulle kunna gälla i fråga om annex- samt kapell- och bruksförsamlingar, allt under villkor att sakkunnig kontroll öfver examina inrättas.

Stipendier för svenske tonsättare. Ansökning om erhållande af stipendium från det å Musikaliska akademien stat uppförda reservationsanslaget äfvensom angående förlängning af sådant stipendium ställes till k. m:t och inlämnas till akademien före december månads utgång.

Musikhistoriska museet, som förut varit inrymdt i en mindre lokal i operahuset, har nu erhållit en större, lämpligare och mera tillgänglig sådan i Åkerhielmiska huset, n:o 9 Nybrogatan, der 3 rum, ett större och två mindre, jämte tambur och kontorsrum för ändamålet förhyrts. Utställningen var d. 7 nov. på förm. öppen för särskildt inbjudna, hvaribland talrika representanter för konsten, litteraturen och pressen. Kl. 3 e. m. besökte konungen utställningen, vid ingången mottagen af museistyrelsens ordförande, öfverintendenten Burén, samt tog med mycket intresse utställningen i ögonsikte. Invigningshögtiden till ära var mellersta rummet, där samlingen af stränginstrument befinner sig, prydd med en bröstdbild af konung Oscar, omgifven af lefvande växter. Första rummet inrymmer hufvudsakligen blåsinstrument, i det innersta befinna sig porträttsamlingen och musikmanuskript m. m. i monter.

Utställningen, som är af stort intresse, hålles öppen för allmänheten alla onsdagar kl. 1—4 e. m. (inträdesafgift 50 öre) och söndagar kl. 1—3 e. m. (inträdesafgift 25 öre).

Kammarmusik-soaréer å blåsinstrument komma medlemmar af hofkapellet äfven denna säsong att anordna. 2 sådana skola gifvas under densamma.

Föreläsningar med musik. D. 4 nov. hölls af hr Hellen Lindgren i K. F.

U. M:s lokal en föreläsning öfver Erik Gustaf Geijer, då efter föredraget vidtog en konsertafdelning, upptagande sånger af Geijer. Medverkan voro frök. Valborg Svärdström, d:r Holger Nyblom och d:r K. Valentin (äkom-pagnatör).

Om »Otto Lindblad och den svenska studentsången» föreläste d:r Karl Valentin i Vetenskapsakademien d. 14 nov. Föreläsningen avslutades med musikillustration, utgörande kvartetter och solosånger af Lindblad. Biträdande voro: docenten K. J. Ljungberg samt borgarskolans blandade kör under ledning af direktör Er. Åkerberg. D:r Valentin utförde ackompanjementet.

Nya Wiener philharmon. orkestrernas konserter komma ej att ega rum här, emedan hela turnén inställts.

Texter, tredje samlingen, till musik för manskvartetter äro i dagarna utgifna af Sällskapet för svenska kvartettsångens befrämjande, hvarpå härmed fästes hrr kvartettkomponisters uppmärksamhet. Textboken innehåller 11 dikter af Anna Maria Lenngren, Valerius, Runeberg, Victor Rydberg, Gellerstedt, A. L., Toivo, Fröding m. fl. Tiden för årets pristäflan utgår med innevarande månad, och skola täflingskompositionerna inlämnas i Abr. Lundquists hofmusikhandel härstädes. (Om pristäflingen se annons i Sv. Musiktidning n:r 13.)

Wennerbergsfesten i Amerika. En högtidlig fest till Gunnar Wennerbergs åminnelse firades, som bekant, den 2 oktober i Boston, Mass. vid hvilken dels kompositioner af Wennerberg utfördes af Svenska Gleeklubben i Boston, dels ock ett minnestal öfver honom hölls af hr Richard Hogner. Festprogrammet, hvaraf ett exemplar blifvit öfversänt till k. biblioteket, har titelbladet prydt med Gunnar Wennerbergs porträtt vid 70 år samt en runsten, hvarå läses i runskrift: »Gunnar Wennerberg till åminnelse. Svenske Sångare. Boston.»

Uppsala. Sångsällskapet O. D. och Filharmoniska sällskapet höllo söndagen d. 10 nov. matiné i universitetets hörsal till intäkt för dessa sällskaps kassor. Konserten var talrikt besökt och bifallet lifligt.

Göteborg. Den 31 oktober konserterade här i K. F. U. M:s lokal miss Minnie Tracey, biträdd af den unge violinisten Florizel von Reuter, hvilken vid detta tillfälle bl. a. spelade Mendelssohns konsert, Wieniawskis »Legend» och Paganinis 24:e Caprice. Hr Knut Bäck ackompanjerade. De läto å en senare konsert d. 3 nov. åter höra sig. Miss Tracey sjöng bl. a. »Fidelio»-arian och »Le Nil» med

med obligat violin (Fl. v. Reuter). Konserter gäfvos där d. 4 o. 7 nov. af hrr John Forsell och Wilh. Stenhammar; d. 8 gaf fru Norrie en »Vis- och romansafon», d. 9 hrr Marteau och Risler konsert. På Lorensberg har Luttemanska kvintetten låtit höra sig tillsammans med violinisten miss Ollie Torbett och pianisten Max Fröhner.

Från våra grannland.

Kristiania. Okt. 29—Nov. 14. Nationalteatern har af musikpjäser åter uppfört ett par gånger »Svarta dominon» och gitvit en symfonikonsert med ungefär samma program som näst föregående. På Centralteatern har Lindenska sällskapet uppfört »Den förgylda lergöken», »Kolhandlarne» och »Nitouche». — Den 30 okt. gaf miss Tracey sin sista konsert, biträdd af Florizel von Reuter, hvilken därvid spelade konsert af Paganini med kadens af Wieniawski och sonat n:o 6 af J. S. Bach, samt skötte obligata violinstämmen till Bizets af miss Tracey sjungna »Agnus dei». Ackompanjementet sköttes af hr Backer-Lunde. D. 2 nov. gafs 1:a kammarmusiksoarén af Hildur Andersen och Langes kvartett med biträde af sängerskan Lalla Wiborg Scott-Hansen. Programmet upptog Svendsens stråkkvartett A-moll, Brahms' pianokvartett G-moll samt sånger. D. 6 nov. konserterade violinisten Ingelbrecht Haaland, som bl. a. föredrog Mendelssohns konsert. Han biträdtes af sängerskan frk. Astrid Jordan och pianisten Eyvind Alnæs. Musikforeningen under hr Iver Holters direktion gaf d. 9 nov. konsert, hvarvid fru Dagmar Möller och pianisten Karl Nissen medverkade. Programmet upptog: J. Svendsens symfoni B-dur, Griegs pianokonsert, Selmers Introduktion och spansk dans ur »La captive» för orkester samt sånger. Den 12 och 14 konserterade här hrr Forsell och Stenhammar i Turnforeningens festsal.

Johan Selmer, den bekante norske tonsättaren (f. 1844) har i år kunnat fira sitt 30-årsjubileum som komponist och orkesterdirigent. D. 14 sept. 1841 gaf han nämligen sin första konsert i Kristiania, då hans kompositioner framfördes af Erika Nissen, Olefine Moe och Hans Brun som solister, en vald manskör och en mindre orkester. En vecka senare utfördes hans stora orkesterverk »Scène funèbre» af en stor orkester under kapellmästare Hennums ledning.

Helsingfors. Okt. 27—14 nov. Af teatrarne har endast Finska T. uppfört pjäser med musik, i det »Hannele» fortfarande där gifvits och sedan Sofokles »Antigone» med Saint-Saëns' musik. Konserter ha däremot icke varit så få. Teresa Carreno gaf en d. 31 okt., efterföljd af en matiné i

Brandkårshuset. Den 4 och 6 nov. gaf den ansedde tyske pianisten Alfred Grünfeld konserter i universitetssalen, där sedan det bekanta tyska sångarparet Eugen och Anna Hildach (1891 gästade Stockholm) gaf en Lieder-Duett- och Balladafton, ännu fängslande sina åhörare med vackra röster och utsökt föredrag. En pianist Pusch från Amsterdam biträdde dem med ackompanjement och solonummer. Den 10 nov. gafs en soaré af pianisten frk. Elli Rängman. Ett par svenskar ha nyligen uppträdt härstädes, nämligen Sven Scholander, hvilken d. 12 nov. gaf en »Sago- och visafon för barn» och d. 14 sin 1:a visafon i Brandkårshuset, samt hr Hellen Lindgren, som i universitetssalen d. 14:e föreläste »Om Erik Gustaf Geijer, en föregångsman», då Geijersånger utfördes af grefvinnan Mannerheim. De populära konserterna i Societetshuset ha under dir. Kajanus' ledning fortgått som vanligt, och Helsingfors' musikinstitut gaf sin 3:e musikafton d. 28 okt. med utförande af Beethovens violinsonat op. 12 n:r 2, hvarpå följde, under medverkan af pianisten fröken Elli Rängman, Schuberts Fantasi op. 15 och Sindings pianokvintett.

Köpenhamn. Okt. 27—nov. 13. Repertoaren af musikpjäser på kgl. teatern har denna tid upptagit: Carmen, Bajadser, Drott og Marsk, Romeo og Julia, Lohengrin, Liden Kirstin och ett par större baletter. Öfriga teatrar ha endast haft dramatiska program. D. 28 okt. gaf Fr. Lamond sin 4:e (sista) Beethoven-afton. Programmet upptog sonaterna op. 109, 98, 101 och 81, 15 variationer op. 35 och Rondo G-dur op. 51. Schnedler-Petersen-kvartetten gaf 1 nov. sin första populära kammarmusik-konsert, och dagen därpå konserterade hrr John Forsell och Wilh. Stenhammar i Kinos lilla sal för fyld salong och under stort bifall, äfven af kritiken. Programmet var svenskt. D. 6 och 9 nov. gäfvos konserter af Mlle Eleonore Blanc i förening med pianisten Lucien Wurmser. Den första af 3 »filharmoniska abonnementskonserter för kammarmusik» under ledning af pianisten Wolfgang Hansen gafs d. 7 nov., hvarvid utfördes: 1, A. Arensky: ny violkvartett; 2, Beethoven: Pianotrio op. 1 n:r 1; 3, Mendelssohn: Sonat för piano och violoncell (hr Hoberg). Den första af »Paläkonserterna» under hr Joachim Andersens ledning gafs d. 10 nov. med biträde af fröken Martha Elster och hr Fini Henriques. Programmet upptog: 1, Beethoven: Symfoni n:r 4; 2, F. Henriques: förspel till »Völund smed»; 3, J. S. Bach: konsert för 2 violiner (D-moll); 4, Tanëiev: Andante ur 2:a suiten (ny); 5, Grieg: Symfonisk dans n:r 4.

Orgelharmonium.

Endast förstklassigt fabrikat. Moderata priser.
Specialitet: **Skol-, Koncert- och Pedal-orgelharmonium.** Agenter antagas.

G. LAGERQUIST & C:o
Orgelharmoniumfabrik
ÖREBRO.

J. G. MALMSJÖ

Kongl. Hofleverantör.

Pianofabrik.

GÖTEBORG,

Etablerad 1843.

21 första pris bland hvilka **Guldmedalj**

Malmö 1896 och Stockholm 1897

"för utmärkta flyglar och pianinos"

ensam bland svenska pianofabriker.

Begagnade instrument tagas i utbyte.

Bekväma afbetalningsvilkor.

Talrika intyg från framstående musici och konstnärer.

A.-B. Skandinaviska Orgel- & Pianofabriken

(f. d. Skandinaviska Orgelfabriken)

Grundad 1865

rekommenderar sin tillverkning af

Orglar

för kyrkor, skolor och hemmen samt

Pianinon.

Obs.! Uteslutande svensk tillverkning och följaktligen af utmärktaste och solidaste beskaftenhet.

Priskurant på begäran. Alla förfrågningar besvaras omgående.

Utställning & kontor Mästersamuelsgatan 32, Stockholm.

!!! NYUTKOMMET !!!

Musikens katekes

af J. C. Lobe.

Översättning af Adolf Lindgren.

Andra öfversedda upplagan.

Pris eleg. inb. 2 kr.

Detta lilla arbete bör ägas af hvar och en som utöfvar musik. Icke blott som en liten lärobok utan ock som uppslagsbok för återfinnande och förklaring af alla i musiken brukliga termer och uttryck lämpar det sig förträffligt genom det i bokens slut i alfabetisk ordning uppställda registret.

Beijers Bokförlagsaktiebolag.

Svensk Musiktidnings musikbilaga

1901

till helårsprenumeranter utgöres af

MUSIKALBUM XIV

10 sidor, innehållande

för piano, 2 händer:

Gustaf Hägg: Impromptu-Scherzo.

Theodor Kirchner: Pianostycke.

E. N. Méhul: Menuett.

för en röst (baryton) med piano:

A. M. Myrberg: »Se'n jag dig såg» (d—d).

Pris 75 öre.

Pianomagasin.

Svenska Pianinos: Största lager från I. G. Malmström, Kongl. Hofleverantör, S. Andersson, Bergqvist & Nilsson, I. P. Löfberg & C:o, Stavenow & C:o m. fl.

Utländska Pianinos: från G. Schwechten, Steinweg Nachf. och Uebel & Lechleiter.

Flyglar: fr. I. G. Malmström, Steinweg Nachf. m. fl. — **Orglar:** från Mason & Hamlin's världsberömda firma.

Begagnade instrument tagas i utbyte.

Gust. Petterson & C:o,
43 Regeringsgatan 43, Stockholm.

På C. W. K. GLEERUPS i Lund förlag har utkommit:

Lärobok i enkla, dubbla, tre- och fyrdubbla Kontrapunkten

af Dr S. Jadassohn, professor vid k. musikkonservatoriet i Leipzig. Andra genomsedda upplagan i auktoriserad översättning och bearbetning af *Alfred Berg*, kapellmästare vid Lunds universitet. Pris kr. 3:50.

Detta arbete torde blifva välkommet för dem, som önska göra sig närmare förtrogna med arten och väsendet hos den konst, som tager vid, där språket ej längre mäktar — åtminstone ej ensamt — gifva uttryck och lif åt känslor och stämningar. Professor Jadassohns läroböcker hafva vunnit det största erkännande och den vidsträcktaste spridning; de äro öfversatta till de flesta kulturländers språk.

Fördelaktigt tillfälle till inköp

af

Orkester- och Solo-litteratur.

Sedan kejsarl. o kgl. hofbalmusikdirektören Eduard Strauss dragit sig tillbaka till privatlivet finnes *till billigaste pris* att köpa hans kapells rikhaltiga konsertrepertoar, bestående af: några hundra Ouvertyrer, lika många Opera-saker, ett rikt urval af Potpourrier, några hundra Konserter- och Solo-saker (för violin, violoncell, flöjt, klarinett, piston, harpa etc.), Symfonier; vidare några hundra Danskompositioner af Johan Strauss, fadern till de tre bröderna Strauss, och Josef Lanner; ytterligare: mycket verkningsfulla Konsert-saker för stråkkvartett, med eller utan harpa. Dessutom fullständiga partiturer (plåttryck) af opererna Lohengrin, Tristan, Meistersinger, Robert och Hugenotterna.

Köpare ha att vända sig till **Eduard Strauss, kais. und königl. Hofkapellmusik-Direktör a. D. Wien, I. Reichsrathstrasse 9.** (G. 110845.)

OBS. Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris (endast kontant) å expeditionen.

Kurs i plastik samt undervisning i sång efter den italienska sångmetoden i förening med **instuderande af roller**, med särskildt afseende fäst vid frasering och diktion, meddelas af

SIGNE HEBBE

Sturegatan 24, Stockholm.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen.

Mottagning kl. 9—10 f. m. och 4—5 e. m.

Kungstensgatan 56, 3 tr.

Tel. Vasa 6 19. Frans J. Huss.

För Porträttsamlare!

Fina Sköntrycks-exemplar af Svensk Musiktidning, flere årgångar, säljas billigt å tidningens expedition

Kungstensgatan 56 III.

Innehåll: Vilhelm Svedbom (med porträtt). — Florizel von Reuter (med porträtt). — Källorna till svenska musikens historia, III. Nittonde århundradet, af Tobias Norlind. — Om sångföredrag, af Algot Lange. — Musikpressen. — Litteratur. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, från våra grannland. — Annonser.